

ПРОТОКОЛ № 2

засідання Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій від 13 лютого 2026 року

Місце проведення: у зв'язку з подовженням дії воєнного стану, введеного відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» засідання відбувається в дистанційній формі відповідно до пункту 2 Регламенту роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, шляхом відеоконференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів Наукового комітету (далі – НК) проводиться онлайн шляхом приєднання до відеоконференції (ідентифікатор відеоконференції 848 5946 1097).

За результатами реєстрації членів НК о 17:00 год. 13.02.2026 р. присутні члени НК у кількості 22 осіб.

Поіменно:

АНДРУЩАК Анатолій Степанович, АНТОНЮК Олександра Вікторівна, БАХМАТ Наталія Валеріївна, БЕРЦИК Петер Петерович, ВІНОГРАДОВА Оксана Миколаївна, ДЕМЧЕНКО Віктор Олексійович, КОРЧИН Олександр Юрійович, ОСТАШ Богдан Омелянович, ФЕДОНЮК Тетяна Павлівна, ЧОРНОУС Анатолій Миколайович, ШЕВЧУК Оксана Олегівна, ВІЛЬЧИНСЬКИЙ Станіслав Йосипович, ГУДКОВ Дмитро Ігорович, ГУМОВСЬКИЙ Олексій Васильович, ЄРМАКОВА Ольга Анатоліївна, ЛИТВИН Віталій Сергійович, МЕРКУЛОВ Олексій Євгенович, ПАШКОВСЬКА Наталія Вікторівна, ПОГОРЕЛОВ Максим Володимирович, ПРУС В'ячеслав В'ячеславович, ШАРАПОВ Сергій Геннадійович, ШИВАНЮК Владислав Миколайович.

У засіданні бере участь у якості запрошеної особи Голова Національного фонду досліджень України (далі – НФДУ/Фонд) О. Кісь.

Присутні на засіданні також старші референти секретаріату Національної ради України з питань розвитку науки і технологій Л. Арнаутова, І. Іванчук, З. Пахнюк.

Головуюча на засіданні – голова Наукового комітету О. Антонюк.

Головуюча представила проект порядку денного і внесла пропозицію схвалити порядок денний:

1. Про погодження Звіту про використання бюджетних коштів Національного фонду досліджень України за друге півріччя 2025 року.

Доповідачі: Антонюк О.В., Вільчинський С. Й.

2. Про погодження оновленої форми Звіту про використання бюджетних коштів Національного фонду досліджень України.

Доповідачі: Антонюк О.В., Вільчинський С. Й.

3. Про погодження Звіту про діяльність Національного фонду досліджень України за 2025 рік.

Доповідачі: Антонюк О.В., Демченко В. О., Вільчинський С. Й.

4. Про погодження Плану роботи Національного фонду досліджень України на 2026 рік.

Доповідачі: Антонюк О.В., Демченко В. О., Вільчинський С. Й.

5. Про погодження Плану роботи Наукового комітету на 2026 рік.

Доповідачі: Антонюк О.В., Шевчук О.О.

6. Різне.

Доповідачі: члени Наукового комітету

Результати голосування: За – 22, «Утримались» - немає, «Проти» – немає.
Порядок денний схвалено.

Засідання переходить до обговорення питань порядку денного.

1. Перше питання порядку денного – Про погодження Звіту про використання бюджетних коштів Національного фонду досліджень України за друге півріччя 2025 року.

СЛУХАЛИ:

голову Наукового комітету О. Антонюк, яка поінформувала, що Фонд подає щопівроку до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом, Національній раді з питань розвитку науки і технологій, Мінфіну та МОН звіт про використання бюджетних коштів відповідно до напрямів, визначених пунктами 4 і 5 Порядку використання коштів Національного фонду досліджень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р № 1007. Відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» Науковий комітет - це робочий колегіальний орган Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, що представляє інтереси наукової громадськості.

Листом від 09.01.2026 № 2-3/100 Фонд направив до НК звіт про використання бюджетних коштів за друге півріччя 2025 року за відповідними напрямками, який було попередньо опрацьовано підкомітетом НК «Співпраця з Фондом». Про результати опрацювання головуючою запропоновано доповісти В. Прусу.

Член НК В. Прус доповів про результати опрацювання та уточнення деяких показників у дирекції НФДУ.

В обговоренні взяли участь: О. Антонюк, В. Прус.

Головуюча ставить на голосування питання про погодження звіту НФДУ про використання бюджетних коштів за друге півріччя 2025 року відповідно до напрямів, визначених пунктами 4 і 5 Порядку використання коштів Національного фонду досліджень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1007.

«За» - 22, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: погодити звіт НФДУ про використання бюджетних коштів за друге півріччя 2025 року відповідно до напрямів, визначених пунктами 4 і 5 Порядку використання коштів Національного фонду досліджень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1007.

2. **Друге питання порядку денного** – Про погодження оновленої форми Звіту про використання бюджетних коштів Національного фонду досліджень України.

СЛУХАЛИ:

голову Наукового комітету О. Антонюк, яка поінформувала, що Науковий комітет, як наглядова рада Фонду, визначає форму звіту про використання бюджетних коштів відповідно до напрямів, визначених пунктами 4 і 5 Порядку використання коштів Національного фонду досліджень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1007, відповідно до пункту 13.

Головуюча повідомила, що листом Фонду від 23.01.2026 № 2-3/160 до НК надійшла пропозиція погодити оновлену форму Звіту, яка передбачає уточнення окремих показників Звіту з метою підвищення рівня прозорості та підзвітності діяльності Фонду перед ключовими стейкхолдерами, а також для забезпечення більшої простежуваності зв'язку між показниками Звіту та даними кошторису у відповідному бюджетному періоді.

Відповідним підкомітетом попередньо було опрацьовано пропозицію НФДУ щодо оновленої форми звіту та запропоновано підтримати.

Головуюча ставить на голосування питання про погодження оновленої форми Звіту про використання бюджетних коштів відповідно до напрямів, визначених пунктами 4 і 5 Порядку використання коштів Національного фонду досліджень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1007.

«За» - 22, «Проти» – немає «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: погодити оновлену форму Звіту про використання бюджетних коштів відповідно до напрямів, визначених пунктами 4 і 5 Порядку використання коштів Національного фонду досліджень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1007.

3. **Третє питання порядку денного** – Про погодження Звіту про діяльність Національного фонду досліджень України за 2025 рік.

СЛУХАЛИ:

О. Антонюк, яка повідомила, що відповідно до статті 53 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» Наглядова рада Національного фонду досліджень України погоджує щорічний звіт про діяльність Національного фонду досліджень України. Листом від 09.02.2026 № 1-10/305 Фонд направив до НК на погодження Звіт про діяльність Національного фонду досліджень України за 2025 рік. Для представлення Звіту головуєча надала слово голові Фонду О. Кісь.

СЛУХАЛИ:

О. Кісь, яка доповіла про роботу Фонду у 2025 році. Виступаюча поінформувала про інтенсивне виконання головної місії Фонду – надання грантів на проведення наукових досліджень і розробок.

Зокрема, зазначила, що У 2025 році проведено 7 конкурсів, 5 з них, які були передані Фонду з боку Верховної Ради України і Офісу Президента. Це: Конкурсний відбір наукових робіт на присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим (50 премій); Конкурс на одержання грантів Президента України для підтримки наукових досліджень і розробок молодих вчених-докторів наук (до 40 років включно) (16 переможців); Конкурс на одержання грантів Президента України для підтримки наукових досліджень і розробок молодих вчених-докторантів (до 35 років включно) (3 переможці); Конкурс на одержання грантів Президента України для підтримки наукових досліджень і розробок молодих вчених-докторів філософії/кандидатів наук (до 35 років включно) (49 переможців); Конкурс на одержання щорічних грантів Президента України докторам наук (до 45 років включно) для проведення наукових досліджень і розробок (48 переможців). Та ще 2 великих конкурси: Наука для зміцнення обороноздатності і національної безпеки України (33 переможці); «Передова наука в Україні 2026-2028» (137 переможців). Загалом до Фонду надійшло 768 заявок від учасників конкурсів. Приблизно 30% отримали грант на дослідження. Через різні порушення, в тому числі і за недотримання принципів наукової етики значна частка заявок була відхилена.

Протягом звітнього року було проведено 39 засідань наукової ради НФДУ у межах яких розглянуто 215 питань.

Доповідаюча поінформувала про найбільш значущі питання, ініційовані і схвалені (погоджені, затверджені) рішеннями наукової ради НФДУ протягом 2025 року, серед яких:

1. Про затвердження Плану заходів у межах повноважень для забезпечення виконання рішення КМУ щодо Звіту про огляд витрат державного бюджету за 2021-2023 роки.
2. Про підготовку та погодження бюджетних параметрів до паспорту бюджетної програми НФДУ на 2025 рік.
3. Про опрацювання профілів бази даних експертів.

4. Про розгляд проектів умов конкурсів, що оголошувались Фондом в 2025 році.
5. Про вибори виконавчого директора НФДУ.
6. Про розгляд зведеної інформації та рекомендацій за результатами засідання робочої групи з питань розбудови спроможності НФДУ, диверсифікації напрямів і дебіюрократизації процесів його діяльності для прийняття рішень.
7. Про прийняття рішень про надання грантової підтримки у 2025 році.
8. Про підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Дослідницькою Радою Норвегії і Національним фондом досліджень України щодо двостороннього співробітництва.
9. Про визначення переліку проектів, результати яких доцільно представити у рубриці «Наші переможці» у 2025 році.
10. Про опрацювання проекту відповіді НФДУ на розміщення ДАСУ недостовірної інформації щодо діяльності Фонду.
11. Про внесення змін до Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до НФДУ, у зв'язку із внесенням змін до НПА, які регулюють діяльність Фонду.
12. Про внесення змін до Положення про дотримання принципів наукової етики та запобігання конфлікту інтересів під час проведення конкурсних відборів, наукової та науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до НФДУ.
13. Про опрацювання інформації, наданої МОН України, в частині виявлення випадків можливої співпраці українських науковців з представниками країни-агресора.
14. Про затвердження складу робочих груп для розробки умов конкурсів відповідно до стратегічних завдань Фонду на 2026 рік.
15. Про схвалення Протоколу 2 до Меморандуму про взаєморозуміння між Нідерландською дослідницькою радою (NWO) та Національним фондом досліджень України про залучення Національного фонду досліджень України до аналізу заявок, поданих на конкурс «Конкурсний відбір на додаткові грантові можливості НДР для українських вчених 2025: Партнерська ініціатива НДР-НФДУ».
16. Про проведення спільного конкурсного відбору проектів LUKE Joint Call та підписання угоди про його проведення та фінансування проектів (Implementation Agreement & Terms of Reference)».
17. Про стан справ щодо розробки умов конкурсів відповідно до стратегічних завдань Фонду на 2026 рік.

Згідно з завданнями, визначеними рішенням наукової ради НФДУ, у 2025 році відбувалась модернізація Автоматизованої системи «Конкурс проектів НФДУ», до якої було багато зауважень, врешті було отримано технічну можливість її вдосконалити з огляду на зміни в нормативній базі, які вдалось імплементувати і підвищити прозорість та ефективність в роботі системи.

Тепер є можливість продовжити участь у конкурсі, не знімати заявки з розгляду через дрібні помилки і недоліки, а довантажити виправлені документи.

В результаті було укладено 221 договір за конкурсами, які відбулись в 2024-2025 роках, понад тисячу цивільно-правових договорів з експертами, членами Комісій конкурсів за допомогою електронної платформи документообігу «Вчасно». У системі було дещо спрощено процедуру реєстрації і для іноземних, і для українських експертів. Запроваджено такий інструмент як «Кімната очікування» для реєстрації експерта в системі задля попереднього опрацювання науковими радами секцій на відповідність критеріям, розробленим науковою радою.

О. Кісь звернула увагу членів НК на підготовлені зміни до нормативно-правових актів щодо забезпечення діяльності НФДУ, якісне правове забезпечення діяльності Фонду, моніторинг, комунікаційні заходи та публікаційну діяльність Фонду, популяризацію результатів українських досліджень тощо.

Доповідаюча значну увагу приділила співпраці НФДУ з міжнародними партнерами, зокрема поінформувала, що:

- після успішного завершення у 2024 році конкурсних відборів за спільним із Швейцарським національним науковим фондом (SNSF) конкурсом «Спільні українсько-швейцарські проекти з виконання наукових досліджень: Конкурс проектів 2023», у звітному періоді продовжувалася реалізація проектів-переможців;

- у серпні 2025 року Дослідницькою радою Норвегії (RCN) було оголошено Ініціативу «Залучіть дослідника з України до поточного дослідницького проекту» («Recruit a Researcher from Ukraine for an Ongoing Research Project»):

- після успішного проведення спільної ініціативи «Конкурсний відбір на додаткові грантові можливості NWO для українських учених: Партнерська ініціатива NWO–НФДУ 2023», у 2025 році Виконавчим комітетом Нідерландської дослідницької ради (NWO) було ухвалено рішення про продовження співпраці між інституціями та започатковано проведення нового раунду спільної ініціативи. NWO ухвалив рішення про виділення 480 000 євро, що вдвічі перевищує бюджет попередньої спільної ініціативи.

- в кінці року активувалась робота з Німецьким дослідницьким фондом (DFG), підписано Меморандум, відбулось 2 зустрічі, розробляються умови конкурсів, будуть оголошені конкурси на найближчі 2 роки.

В обговоренні взяли участь: С. Шарапов, який звернувся щодо уточнення показників по наявності експертів Фонду (скільки було, скільки залучили, скільки виключили з експертної бази в розрізі іноземних/українських експертів за 2025 рік); О. Антонюк - щодо підготовки короткої довідки по експертах; В. Демченко запропонував долучити до довідки інформацію про те, яка кількість експертиз припадає на 1 експерта; О. Антонюк запропонувала надалі включати такі показники до Звіту про роботу за рік. В. Демченко звернувся про уточнення нормативного акту щодо санкцій на всю команду науковців, які брали участь в реалізації проекту, зокрема за непроведену закупівлю

обладнання; В. Прус надав пояснення щодо застосування санкцій, як крайньої міри у відповідних випадках; В. Демченко - щодо необхідності оприлюднення таких обмежувальних заходів для грантоотримувачів; М. Погорелов – щодо необхідності змін до документів стосовно санкцій та відповідальності всього складу наукового колективу, а також щодо започаткування процедури апеляції; А. Черноус – щодо можливого переносу коштів на наступний рік (через відповідні зміни до бюджетного законодавства) та щодо особливостей вибору постачальника під час тендерних процедур та додаткових угод при фінансуванні зі спеціального фонду; О. Антонюк запропонувала взяти в роботу Науковому комітету підготовку змін до Бюджетного кодексу щодо перенесення залишків коштів державного бюджету на кінець бюджетного періоду для здійснення видатків у наступному бюджетному періоді; С. Вільчинський наголосив на необхідності відновлення діяльності Колегії міжнародних радників, утвореної при Фонді, вжиття заходів для забезпечення незалежності роботи членів Комісій конкурсів, забезпечення провідної ролі наукової ради Фонду в організації його діяльності та ухваленні ключових рішень, недопущення формалізації в роботі. Також порекомендував Голові Фонду посилити особисту участь у діяльності установи, приділяючи більше уваги питанням управління та координації. Запропонував звернутися до НФДУ щодо якнайшвидшого оголошення та початку у 2026 році довготривалого спільного німецько-українського білатерального конкурсу наукових проєктів DFG-НФДУ, оголошення якого планувалося у 2025 році, однак було відтерміновано з нез'ясованих причин.

Після пояснень голови НФДУ головуюча ставить на голосування питання про погодження Звіту про діяльність Національного фонду досліджень України за 2025 рік.

«За» - 22, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: погодити Звіт про діяльність Національного фонду досліджень України за 2025 рік.

4. Четверте питання порядку денного – Про погодження Плану роботи Національного фонду досліджень України на 2026 рік.

СЛУХАЛИ:

О. Антонюк, яка повідомила, що відповідно до статті 53 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» Наглядова рада Національного фонду досліджень України погоджує План роботи Національного фонду досліджень України. Листом від 16.01.2026 № 1-10/145 Фонд направив до НК на погодження План роботи Національного фонду досліджень України на 2026 рік. Для представлення Плану головуюча надала слово Голові Фонду О. Кісь.

СЛУХАЛИ:

О. Кісь, яка поінформувала про основні напрями та ключові заходи, передбачені Планом роботи Фонду на 2026 рік. Додатково поінформувала, що запроваджено формування робочих груп, які займаються розробкою умов конкурсів на наступний рік і 7 таких робочих груп впродовж 2025 року вже працювали над з тим, щоб у 2026 році стало можливим оголосити нові

конкурси. Планується провести їх 10. Поінформувала, що спільно з Дослідницькою радою Норвегії (RCN) незабаром буде оголошено конкурс з ментального здоров'я, умови якого вже розроблені.

В обговоренні взяли участь: С. Вільчинський, О. Антонюк.

Головуюча ставить на голосування питання про погодження Плану роботи Національного фонду досліджень України на 2026 рік.

«За» - 22, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: погодити План роботи Національного фонду досліджень України на 2026 рік.

5. П'яте питання порядку денного - Про погодження Плану роботи Наукового комітету на 2026 рік.

СЛУХАЛИ:

О. Антонюк, яка представила План роботи Наукового комітету на 2026 рік, сформований за функціональними напрямками діяльності НК, та який передбачає заходи з підготовки стратегічних документів, нормотворчої та експертно-аналітичної діяльності, проведення засідань робочих груп Національної ради, з виконання наглядових функцій щодо НФДУ, організації звітності ГРБК, міжнародної співпраці тощо з визначенням відповідальних осіб та строків виконання.

В обговоренні взяли участь: С. Шарапов, О. Антонюк, В. Литвин, М. Погорелов. В ході обговорення до Плану роботи внесені узгоджені правки.

Головуюча вносить пропозицію щодо затвердження Плану роботи Наукового комітету на 2026 рік.

«За» - 22, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: затвердити План роботи Наукового комітету на 2026 рік.

6. Шосте питання порядку денного – Різне.

Обговорено пропозиції до :

- проекту Порядку залучення членів Наукового комітету попередніх скликань та інших зовнішніх осіб до роботи в статусі радника, консультанта або експерта;

- проекту змін до Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України.

Голова
Наукового комітету

Секретар Наукового
комітету

О. В. Антонюк

О. О. Шевчук